

BÀI SOẠN ÔN THI CUỐI KỲ MÔN CNXHKH

Câu 1: Giai cấp công nhân? Sứ mệnh lịch sử của GCCN? Các bước để thực hiện sứ mệnh lịch sử của GCCN?

Giai cấp công nhân là: “Giai cấp công nhân là một tập đoàn xã hội ổn định, hình thành và phát triển cùng với quá trình phát triển của nền công nghiệp hiện đại; Là giai cấp đại diện cho lực lượng sản xuất tiên tiến; Là lực lượng chủ yếu của tiến trình lịch sử quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội; Ở các nước tư bản chủ nghĩa, giai cấp công nhân là những người không có hoặc về cơ bản là không có tư liệu sản xuất phải làm thuê cho giai cấp tư sản và bị giai cấp tư sản bóc lột giá trị thặng dư; Ở các nước xã hội chủ nghĩa giai cấp công nhân cùng nhân dân lao động làm chủ những tư liệu sản xuất chủ yếu và cùng nhau hợp tác lao động vì lợi ích chung của toàn xã hội trong đó có lợi ích chính đáng của mình”

Sứ mệnh của giai cấp công nhân là: Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân là xoá bỏ chế độ tư bản chủ nghĩa, xoá bỏ chế độ người bóc lột người, giải phóng giai cấp công nhân, nhân dân lao động và toàn thể nhân loại khỏi mọi sự áp bức, bóc lột, nghèo nàn lạc hậu; xây dựng xã hội mới thực sự tốt đẹp chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

- Đào mồ chôn CNTB -Xóa bỏ chế độ áp bức bóc lột
- Dành quyền thống trị về tay giai cấp của mình, xây dựng Nhà nước của GCVS

Để thực hiện được sứ mệnh GCCN cần phải thực hiện 2 bước sau:

- Đập đổ chế độ CNTB
- Sau đó xây dựng CNXH

Câu 2: Thời kỳ quá độ? Thời kỳ quá độ lên CNXH? Đặc điểm của TKQD và biểu hiện?

- **Thời kỳ quá độ là gì?**

Là thời kì chuyển biến từ cái cũ sang cái mới ở đó cái cũ chưa mất đi, cái mới chưa hoàn toàn ra đời

- **Thời kỳ quá độ lên CNXH?**

- Là thời kỳ chuyển biến lên CNXH, ở đó cái cũ chưa mất đi, cái mới đang hình thành

- **Đặc điểm của thời kỳ quá độ và biểu hiện?**

- Đặc điểm nổi bật của thời kỳ quá độ là sự ĐAN XEN sự tồn tại những yếu tố của xã hội cũ bên cạnh những nhân tố mới của chủ nghĩa xã hội trong mối quan hệ vừa thống nhất vừa đấu tranh với nhau trên tất cả các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội.

- **Biểu hiện trên:**

+ Lĩnh vực kinh tế: tất yếu tồn tại nền kinh tế nhiều thành phần, trong đó có thành phần đối lập.

+ Lĩnh vực tư tưởng – văn hóa: xây dựng văn hóa tiên tiến – đậm đà bản sắc dân tộc

+ Lĩnh vực xã hội: nhiều giai cấp, tầng lớp vừa hợp tác, vừa đấu tranh với nhau.

Câu 3: Dân tộc? Nội dung cương lĩnh dân tộc của Lênin? Ý nghĩa?

- **Khái niệm dân tộc:**

Dân tộc là một quá trình phát triển lâu dài của xã hội loài người. Trước khi dân tộc xuất hiện, loài người đã trải qua những hình thức cộng đồng từ thấp đến cao: thị tộc, bộ lạc, bộ tộc. Cho đến nay, khái niệm dân tộc được hiểu theo nhiều nghĩa khác nhau, trong đó có hai nghĩa được dùng phổ biến nhất.

Theo nghĩa rộng: quốc gia dân tộc. Dân tộc được hiểu là quốc gia dân tộc với: lãnh thổ, phương thức sinh hoạt, ngôn ngữ, nhà nước, văn hoá riêng. Ví dụ: VN, Pháp, Mỹ....

Theo nghĩa hẹp: dân tộc được hiểu là các tộc người. Ví dụ: mèo, thái...

- **Cương lĩnh dân tộc của Lênin:**

1. Các dân tộc hoàn toàn bình đẳng.

Đây là quyền thiêng liêng của các dân tộc trong mối quan hệ giữa các dân tộc. Các dân tộc hoàn toàn bình đẳng có nghĩa là: các dân tộc dù lớn hay nhỏ (kể cả các bộ tộc và chủng tộc) không phân biệt trình độ cao thấp đều có nghĩa vụ và quyền lợi như nhau, không dân tộc nào có đặc quyền đặc lợi và đi áp bức các dân tộc khác.

Trong quốc gia có nhiều dân tộc, pháp luật phải bảo vệ quyền bình đẳng giữa các dân tộc, từng bước khắc phục sự chênh lệch về trình độ kinh tế, văn hóa giữa các dân tộc.

Trên phạm vi giữa các quốc gia, dân tộc, đấu tranh cho sự bình đẳng giữa các dân tộc gắn liền với cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phân biệt chủng tộc, gắn với cuộc đấu tranh xây dựng một trật tự kinh tế mới, chống sự áp bức, bóc lột của các nước tư bản phát triển với các nước chậm phát triển.

2. Các dân tộc có quyền tự quyết.

Quyền dân tộc tự quyết là quyền làm chủ của mỗi dân tộc đối với vận mệnh của dân tộc mình, quyền dân tộc tự quyết bao gồm quyền tự do phân lập thành cộng đồng quốc gia dân tộc độc lập và quyền tự nguyện liên hiệp với các dân tộc khác trên cơ sở bình đẳng.

3. Liên hiệp giai cấp công nhân giữa tất cả các dân tộc lại.

Đây là tư tưởng cơ bản và quan trọng trong cương lĩnh dân tộc của Lênin, nó phản ánh bản chất quốc tế của phong trào công nhân, phản ánh sự nghiệp giải phóng dân tộc với sự nghiệp giải phóng giai cấp, nó đảm bảo cho dân tộc có đủ sức mạnh để giành thắng lợi.

Đây là cơ sở vững chắc để đoàn kết nhân dân lao động trong các dân tộc để chống chủ nghĩa đế quốc vì độc lập dân tộc và tiến bộ xã hội. Vì vậy, nội dung liên hiệp giai cấp công nhân giữa tất cả các dân tộc đóng vai trò liên kết cả ba nội dung của cương lĩnh thành một chỉnh thể.

• Ý nghĩa:

Cương lĩnh là cơ sở lý luận để giải quyết vấn đề dân tộc theo cả góc độ mối quan hệ giữa các dân tộc trong một quốc gia đa dân tộc cũng như theo cả góc độ mối quan hệ dân tộc quốc tế.

Đảng và Nhà Nước dựa trên nội dung cương lĩnh để đề ra các giải pháp giải quyết vấn đề dân tộc

Câu 4: Tôn giáo? Bản chất? Làm rõ các nguyên tắc giải quyết tôn giáo? Lấy ví dụ?

1. Khái niệm:

Tôn giáo là một hình thái ý thức xã hội phản ánh một cách hoang đường hư ảo về thế giới khách quan.

2. Nguồn gốc của tôn giáo:

- Nguồn gốc về kinh tế – xã hội của tôn giáo: Sự yếu kém về trình độ phát triển của lực lượng sản xuất, sự bần cùng về kinh tế, áp bức, bóc lột về chính trị, bất lực trước những bất công của xã hội là nguồn gốc sâu xa của tôn giáo.

- Nguồn gốc về nhận thức của tôn giáo: Ở những giai đoạn lịch sử nhất định, nhận thức của con người về tự nhiên, xã hội và bản thân mình còn có giới hạn. Mặt khác, trong tự nhiên và xã hội có nhiều điều khoa học chưa khám phá và giải thích được nên con người lại tìm đến tôn giáo.

- Nguồn gốc về tâm lý của tôn giáo: Do sự sợ hãi, lo âu của con người trước sức mạnh của tự nhiên và xã hội mà dẫn đến việc sinh ra tôn giáo. Sợ hãi trước thế lực mù quáng của tư bản dồn họ vào cảnh chết đói, đó là nguồn gốc sâu xa của tôn giáo hiện đại.

3. Nguyên tắc giải quyết vấn đề tôn giáo :

- Thứ nhất: Tôn trọng và bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo, không tín ngưỡng, tôn giáo của mọi người :

- Thứ hai : Khắc phục dần những ảnh hưởng tiêu cực của tôn giáo gắn liền với quá trình cải tạo xã hội cũ, xây dựng xã hội mới, phát huy những mặt tích cực của tôn giáo

- Thứ ba: Phân biệt hai mặt chính trị và tư tưởng trong giải quyết vấn đề tôn giáo

- Thứ tư: Quan điểm lịch sử cụ thể trong giải quyết vấn đề tôn giáo

Ví dụ :

Phật giáo , Đại thừa, Tiểu thừa, Hòa Hảo ...

Kitô giáo như Công giáo Rôma (hay Thiên Chúa giáo La Mã), tin lành ...

Đạo phát sinh : Cao đài

Câu 5 : Gia đình? Anh chị làm rõ vị trí và chức năng của gia đình?

- **Gia đình là:** Tế bào của Xh ở đó các thành viên gắn bó với nhau bởi quan hệ hôn nhân, quan hệ huyết thống.

- **Chức năng :**

- Chức năng kinh tế : là chức năng cơ bản quan trọng của gia đình nhằm tạo ra của cải , vật chất , đảm bảo sự sống và sự ấm no cho gia đình, làm cho dân giàu , nước mạnh .

- Chức năng duy trì nòi giống : góp phần cung cấp sức lao động - nguồn nhân lực cho xã hội . Việc thực hiện chức năng này vừa đáp ứng nhu cầu tồn tại và phát triển của xã hội vừa đáp ứng được nhu cầu về tâm sinh lý , tình cảm của con người.

- Chức năng giáo dục : là chức năng quan trọng quyết định đến nhân cách của con người dạy dỗ nên những người con hiếu thảo, trở thành người công dân có ích cho xã hội.

- Chức năng thoả mãn nhu cầu tinh thần, tình cảm và chăm sóc sức khỏe : là chức năng có ý nghĩa quan trọng trong việc chia sẻ tình yêu thương gắn bó giữa các thành viên của gia đình, đặc biệt là tình yêu hạnh phúc lứa đôi.

- **Vị trí :**

- Gia đình là tế bào của xã hội: Gia đình có vai trò rất quan trọng đối với sự phát triển của xã hội và là nhân tố cho sự tồn tại và phát triển của xã hội. Gia đình như là 1 đơn vị nhỏ nhất để tạo nên xã hội. Vì vậy muốn xã hội tốt thì phải xây dựng gia đình tốt.

- Gia đình là cầu nối giữa cá nhân và xã hội: Mỗi cá nhân chỉ có thể sinh ra trong gia đình. Không thể có con người sinh ra từ bên ngoài gia đình. Và cũng chính trong gia đình, mỗi cá nhân sẽ học được cách cư xử với người xung quanh và xã hội.

- Gia đình là tổ ấm mang lại các giá trị hạnh phúc: Gia đình là tổ ấm, mang lại hạnh phúc, sự hài hòa trong đời sống của mỗi người trong xã hội. Gia đình là nơi nuôi dưỡng, chăm sóc những công dân tốt cho xã hội.